

Петиция от производителите на свещи, свещички, лампи, клечки, улични лампи, щипци за чистене и загасяне на свещи, гасители и от производителите на лой, масло, смола, спирт и изобщо на всичко, свързано с осветлението

До уважаемите членове на Камарата на представителите

Господа,

Вие сте на прав път. Вие отхвърляте абстрактни теории, и малко почитате изобилието и ниските цени. Вие сте загрижени най-вече за съдбата на производителя. Вие искате да го освободите от външна конкуренция, т.е. да съхраните *вътрешния пазар за вътрешната промишленост*.

Ние доходиме да ви предложим чудесна възможност за вашата – как да я наричаме? Вашата теория? Не, нищо не е по-измамно от теорията. Вашата доктрина? Вашата система? Вашият принцип? Но вие не харесвате доктрините, вие се гнусите от системите, а колкото до принципите, вие отричате, че има такива в политическата икономика; следователно ние ще я наричаме вашата практическа дейност – вашата практика без теория и без принцип.

Ние страдаме от гибелната конкуренция на един съперник, който очевидно работи при условия, далеч по-благоприятни от нашите за производство на светлина, че той *наводнява с нея вътрешния пазар* на невероятно ниска цена. От момента, в който той се появява, нашите продажби спират, всички потребители се обръщат към него, и един отрасъл от френската индустрия, чиито подразделения са безбройни, изведнъж е докаран до пълна стагнация. Този конкурент, който е не друг, а слънцето, води война с нас толкова безмилостно, че ние предполагахме, че той е бил настроен срещу нас от коварния Албион /великолепна е дипломатията в наши дни!/, най-вече защото той има към този високомерен остров уважение, който не показва към нас¹.

Ние ви молим да бъдете така добри и да прокарате закон, изискващ затваряне на всички прозорци, капандури, тавански прозорци, вътрешни и външни кепенци, завеси, двукрили прозорци, кръгли прозорчета, капаци на прозорци и транспаранти – накратко всички отвори, дупки, цепнатини и пролуки, през които светлината на слънцето има навика да влиза в къщите в ущърб на нашите добри индустрии, с които, горди сме да кажем, ние сме надарили страната, една страна, която не може да забрави благодарността си към нас и да ни изостави в такава неравна битка, без да ни предаде.

Бъдете достатъчно добри, уважаеми депутати, да приемете молбата ни сериозно и не я отхвърляйте без поне да изслушате причините, които ние ще издигнем в нейна защита.

Първо, ако вие изолирате колкото е възможно повече всеки достъп до естествена светлина и следователно създадете нужда от изкуствена светлина, коя индустрия във Франция няма да бъде в края на краищата насърчена?

Ако Франция потребява повече лой, ще има повече говеда и овце и следователно ние ще имаме повече разчистени поля, месо, вълна, кожа и особено тор, който е основата на цялото земеделско богатство.

Ако Франция потребява повече масло, ще се увеличи култивирането на мак, маслини и семе от рапица. Тези ценни, но изхабяващи почвата растения, ще дойдат точно в подходящото време да ни позволят да вложим в доходоносна употреба увеличеното плодородие, което ще придаде на почвата отглеждането на говедата.

---

¹ става въпрос за репутацията на Британия като мъглив остров, бел.пр.

Нашите високи пусти полета ще бъдат покрити със смолисти дървета. Многобройни рояци пчели ще събират от нашите планини благоуханните богатства, които днес похабяват своя аромат като цветята, от които произхождат. Следователно няма нито един клон на земеделието, който да не претърпи голяма експанзия.

Същото е в сила и за превоза на стоки. Хиляди кораби ще се ангажират в китолов и за кратко време ще имаме флота, способна да поддържа честта на Франция и да удовлетворява патриотичните аспирации на подписалите се просители, свещари и т.н.

Но какво да кажем за специалните дейности на парижката промишленост²? От сега нататък вие ще видите позлата, бронз и кристал в свещниците, лампите, полюлеите, големите свещници, искрящи в просторни пазари, в сравнение с които днешните са само бараки.

Няма да има нито един беден събирач на смола по височините на неговите пясъчни дюни, нито един клет миньор в дълбочините на неговия черен изкоп, който да не получи по-висока заплата и да не се радва на повишено благоденствие.

Има нужда само от малко размисъл, господа, за да се убедите, че няма да има може би нито един французин, от богатия акционер на компанията Анзин до най-простия продавач на кибрит, чието положение не би се подобрило от успеха на нашата петиция.

Ние предугаждаме вашите възражения, господа; но няма дори едно от тях, което да не сте взели от старите плесенявали книги на защитниците на свободната търговия. Предизвикваме ви да произнесете всичко срещу нас и да видим дали всяка ваша дума няма да рекушира незабавно към самите вас и принципите на цялата ваша политика.

Навярно ще ни кажете, че, въпреки че може да спечелим от този протекционизъм, Франция няма да спечели въобще, защото потребителите ще понесат разходите?

Ние имаме готов отговор:

Вие повече нямате правото да споменавате за интересите на потребителя. Вие го жертвате всеки път когато намирате неговите интереси противопоставени на тези на производителя. Вие правите така, за да *насърчите индустрията* и да *увеличите заетостта*. По същата причина трябва да направите това и този път. Всъщност вие самите може да се досетите това наше възражение. Когато се казва, че потребителят има интерес от свободното внасяне на желязо, въглища, сусам, жито и текстил, “Да”, отговаряте вие, “но производителят има интерес от тяхното недопускане.” Много добре, несъмнено ако потребителите имат интерес от допускането на естествена светлина, производителите имат интерес от нейната забрана. “Но”, вие може все пак да кажете, “производителят и потребителят са един и същ човек. Ако производителят печели от протекционизма, той ще направи фермера благоденстващ. От друга страна, ако земеделието е преуспяващо, то ще отвори пазари за произведените стоки.” Много добре, ако ни дадете монопол в производствата на светлина по време на деня, първото нещо което ще направим е да изкупим големи количества лой, дървени въглища, масло, смола, восък, спирт, сребро, желязо, бронз и кристал, за да снабдяваме нашата индустрия; и още повече ние и нашите многобройни доставчици, ставайки богати, ще консумираме много и всички области на вътрешната индустрия ще станат проспериращи.

Ще ни кажете ли, че светлината на слънцето е базплатен подарък от природата и че да се отказват такива подаръци би било равносилно на отхвърляне на богатството само по себе си под претекста да се насърчат средствата за придобиването му?

Но, ако заемете тази позиция, вие нанасяте смъртоносен удар по своята собствена политика; спомнете си, че досега винаги сте изключвали външните стоки *заради* и *според това доколкото* те се приближават до безвъзмездни подаръци. Вие имате само *наполовина* толкова добра причина за да се съгласявате с исканията на други монополисти, колкото имате да задоволите нашата мобла, която е в *пълно* съответствие с вашата установена

---

² става въпрос за занаятите в Париж, бел. пр.

политика; но да отхвърлите нашите искания точно защото са по-добре обосновани, отколкото на който и да е друг, би било равносилно на приемане на равенството + * + = -; с други думи, би било да се трупа *абсурд* върху *абсурд*.

Трудът и природата си сътрудничат в променливи пропорции, зависещи от страната и климата, в производството на една стока. Частта, която природата допринася, е винаги безплатна; частта, допринесена от човешкия труд, е тази, която съставлява стойността и за която се плаща.

Ако един портокал от Лисабон се продава на половината от цената на един портокал от Париж, това е защото естествената светлина на слънцето, която, разбира се, е безплатна, прави за първия това, което втория дължи на изкуствено отопление, а за изкуственото отопление неизбежно трябва да се плати на пазара.

Следователно, когато един портокал пристигне от Португалия, някой може да каже, че той ни е даден наполовина безплатно или, с други думи, на *половин цена*, сравнена с този от Париж.

Сега, точна на база на неговата *полубезплатност* /извинете думата/, вие поддържате тезата, че не трябва той да бъде допускан³. Вие питате: “Как може френският труд да издържи на конкуренцията на външния труд, когато първият трябва да върши цялата работа, докато последният трябва да прави само половината, а слънцето се грижи за останалото?” Но ако фактът, че един продукт е *наполовина* безплатен ви кара да го изключите от конкуренцията, как може неговата *пълна* безплатност да ви кара да го допуснете до конкурентната борба? Или вие не сте последователни, или трябва, след изключване на това, което е полубезплатно, като вредно за вътрешната ни индустрия, да изключите и това, което е напълно безплатно, с целия си разум и с двойно усърдие.

Да вземем друг пример: Когато един продукт – въглища, желязо, жито или текстил – идва от чужбина и когато можем да го придобием с по-малко труд, отколкото ако сме го произвели сами, разликата е един *безплатен подарък*, който ни е дарен. Размерът на този подарък е пропорционален на размера на разликата. Той е $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ или $\frac{3}{4}$ от стойността на продукта ако чужденецът иска от нас само $\frac{3}{4}$, $\frac{1}{2}$ или $\frac{1}{4}$ от нашата цена. Той е толкова безплатен подарък, колкото е светлината, с която слънцето ни дарява без да иска нищо от нас. Въпросът, и ние го подвигаме формално, е дали това, което желаете за Франция, е ползата от безплатно потребление или предполагаемите предимства на тежкото производство. Направете вашия извод, но бъдете логични; защото докато вие забранявате, както правите, външните въглища, желязо, жито и текстил *според това* доколко техните цени доближават нула, би било много непоследователно да приемате светлината на слънцето, чиято цена е нула през целия ден!

---

³ внасян, бел.пр.